

Üniversite Öğrencilerinin Eşten Beklentilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Ali Güllü ¹

Öz

Bu araştırmada evlenmemiş üniversite öğrencilerinin eşten beklentilerinin cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkilerini değerlendirme durumu değişkenleri bazında değişip değişmediği incelenmiştir. Araştırmaya, Ankara, İstanbul ve Afyonkarahisar'da üniversite eğitimine devam eden 102 kadın 72 erkek toplam 174 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaşları 19-30 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 23,1'dir. Bulgular, Eşten Beklenti Ölçeği'nden alınan puanların, ölçeğin tümü ile sosyoekonomik alt boyutunda cinsiyete göre farklılaştığını, diğer alt boyutlarda ise farklılaştırmadığı göstermektedir. Ayrıca romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkilerini değerlendirme durumu Eşten Beklenti Ölçeği'nin toplam ve alt boyut puanlarını farklılaştırmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Eşten beklenti, romantik ilişki deneyimi, romantik ilişki

Abstract

In this study, expectations of unmarried university students from spouses were examined in relation to gender, romantic relationship status, romantic relationships experience and evaluation status of their romantic relationships A total of 174 students including 102 females and 72 males from universities in Ankara, Istanbul and Afyonkarahisar were participated in the research. The age of participants ranged from 19-30 and average age is found as 23.1. Results of the study show that the total score of Expectations from Spouse Scale(ESS) change significantly according to gender in socioeconomic subscale but not in other subscales. Additionally, it has been found that ESS's total and subscale scores do not differ significantly according to the romantic relationship status, romantic relationships experiences and evaluation status of romantic relationships.

Keywords: Expectations from Spouse, romantic relationship experiences , romantic relationships

¹ Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, PDR Anabilim Dalı. Öğretim Üyesi
ali.gullu@alanya.edu.tr

Giriş

Evlilik kurumu insan ve toplum yaşamında önemli rol oynar. Toplumların temel özelliklerinin, değerlerinin, örf ve adetlerinin öğrenildiği, geliştirildiği, sorgulandığı ve yeniden inşa edildiği eğitim süreci, aile çatısı altında olmaktadır. Bireyler diğerleriyle kuracakları iletişim biçimlerinin, olaylar karşısında gösterecekleri davranış kalıplarının ve iletişim kurduğu diğer kişilerden beklentilerinin temellerini aile içinde öğrenir ve içselleştirirler.

Ergenlik ve genç yetişkinlik dönemi evlenilecek eşe ilişkin standartların belirlendiği gelişim evresidir. Eşe ilişkin standartlar belirleme diğer gelişim görevleri kadar önemlidir. Gelişim psikolojisi araştırmacıları genç yetişkinlik döneminde evlilik öncesi, evlilik boyunca ve ayrılma sonrası ortaya çıkan ya da çıkabilecek sorunlarla baş edebilmeyi öğrenmenin önemli olduğunu vurgulamaktadırlar.

Evrim temelli eş seçimi kuramından zamanımıza kadar eş seçim sürecini anlamak amacıyla pek çok kuram geliştirilmiş, araştırmalar yapılmıştır. Özellikle son yıllarda bu araştırmaların sayıları artmıştır (Buss, Abbott, Angleitner, Asherian, Biaggio ve diğerleri, 1990; Buss ve Barnes, 1986; Doosje, Rojahn ve Fischer, 1999; Todosijevec, Ljubinkovic ve Arancic, 2003). Batı toplumlarında yapılan araştırmalar, hem erkeklerin hem kadınların seçecekleri eşlerde benzer özellikler aradıklarını göstermektedir (Buss ve diğerleri, 1990). Bu araştırmalar kadın ve erkek katılımcıların tercihlerinin fiziksel çekicilik ve sosyoekonomik durum bağlamında ortak özellikler gösterdiğini ortaya koymaktadır. Erkeklerin, kadınların fiziksel çekiciliğine diğer özelliklerden daha fazla önem verdikleri, kadınların ise erkeğin ekonomik ve sosyal kaynaklardan yararlanma gücüne önem verdikleri rapor edilmektedir (Buss, 1989; Buss ve Schmitt, 1993; Todosijevec, Ljubinkovic ve Arancic, 2003; Townsend ve Levy, 1990).

Ayrıca başka bir araştırmada, Doosje, Rojahn ve Fischer (1999) cinsiyet değişkeninin yanı sıra eğitim düzeyi, yaş, politik eğilim değişkenlerine göre de eş seçme ölçütlerinin değiştiğini bulgulamışlardır. Cinsiyete göre eş seçme tercihlerini Türk kültürü çerçevesinde inceleyen Bacanlı (2002, s. 174-203) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre erkek öğrenciler "iyi yemek yapmak, bekaret, yuva ve çocuk arzusu, görünüş güzelliği, dini inanç benzerliği"; kızlar ise "sosyal olmak, benzer eğitim geçmişine sahip olmak, güvenilir bir kişiliğe sahip olmak, sosyal statüsünün iyi olması, öğrenim düzeyi ve zeka düzeyinin yüksek olması" özelliklerini önemsediklerini rapor etmektedir. Bir başka araştırmada Özgüven (1994, s. 203-213) Ankara'daki kız ve erkek üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçmeye ilişkin tercihlerini belirlemek amacıyla öğrencilere, aile içinde çıkan sorunlarda kimlerden yardım isteyecekleri ve evliliğe neden gerek olduğu sorulmuş ve alınan cevaplar incelendiğinde cinsiyetler arasında belirgin bir farklılığın olmadığı bildirilmiştir.

Eş seçiminde cinsiyetler arası farklılıklar konusu Evrim ve Sosyal Rol Kuramı tarafından işlenen bir konudur. Bu iki önemli kuramın görüşlerinin eş seçiminin ve bu seçim sürecinde kadın ve erkeğin davranış biçiminin anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Psikoloji alanındaki uzmanlar Darwin'in "türlerin evrimi" görüşünden etkilenmiş ve eş seçimi konusunda evrimsel yaklaşımı geliştirmişlerdir (Buss ve Barnes, 1986). Bu yaklaşıma göre, eş seçimi insanın çoğalma (cinsel) becerisi üzerine kurulmuştur. Cinsler eş seçiminde farklı ölçütler kullanmaktadırlar. Eşteki birtakım özellikler (yaş, sağlık durumu, fiziksel özellikler) çoğalma becerisinin göstergeleridir. Bu göstergeler kadınlarda, çoğalma becerisi ve gücünün göstergeleri, erkeklerde ise erkeğin yaşı, sağlamlığı ve fiziksel özellikleridir. Dış görünüş özelliğine göre eş seçimi yapan erkeklerin doğal seçim sürecinde başarılı olduklarını vurgulamaktadır. Doğal seçim sürecinde başarılı olan kadınlar ise fiziksel özelliklerinden ziyade ekonomik yönden güçlü olan erkeklerden yana kullananlardır. Ekonomik güç çocuğuna bakabileceğinin sosyal destek sağlayabileceğinin kanıtıdır (Symons, 1979).

Sosyal Rol Kuramı'na (Eagly ve Wood, 1999; Doosje, Rojahn ve Fischer, 1999) göre kadın ve erkeğin üstlendiği roller farklıdır. Her iki cins de toplumsal cinsiyet rolleriyle uyumlu biçimde yetiştirilmektedir. Kadınlara özgü özellikler arasında fiziksel çekicilik ve aile terbiyesi sıralanırken; erkeklere özgü özellikler arasında para kazanma kapasitesi, fiziksel güç, sosyal statü ve kendine güven dikkati çekmektedir. Bu sosyal roller nedeniyle, erkekler evlenmeyi planladıkları kadınlarda fiziksel çekicilik ve aile terbiyesine önem verirken; kadınlar evlenmeyi planladıkları erkekte para kazanma kapasitesi, fiziksel güç ve kendine güven gibi özellikleri aramaktadırlar.

Eş seçimine ilişkin oluşturulan standartların gerçekçi olup olmaması eşlerin birlikteliklerinde yaşayacağı muhtemel hayal kırıklıklarının, evlilik doyumunun ve psikolojik iyi oluşun belirleyicilerindendir. Gerçekçi olmayan ilişki inançları da yanlış beklentilere dayanmaktadır (Epstein ve Eidelson, 1981). Onlara göre gerçekçi olmayan inançların nedenlerinden biri akılcı olmayan beklentilerdir. Haferkamp (1994) fonksiyonel olmayan inançların evlilik doyumunu olumsuz etkilediğini, eşler arası liderlik ve fikir birliği konusunda zıtlıklara neden olduğunu savunmaktadır.

Berger ve Kellner'e (1964) göre ilişkiden beklentileri farklı olan çiftlerin muhtemelen bir "çift kimliği" oluşturamayacaklarını ve birbirlerinden uzaklaşmaya başlayacaklarını bildirmektedir.

İnsanların kendi yaşamlarına ilişkin beklentileri gerçekçi olmayabilir, ancak etkileri gerçektir. Beklentilerin gerçekleri değiştirebilme gücü bulunmaktadır. Araştırmacılar bireylerin kendi yapabileceklerine ve diğer insanların kendisi için yapabileceklerine ilişkin beklentilerini artırması beklentinin gerçekleşmesine yardım edecek olan motivasyonun artmasını da sağlayabileceğini ancak kontrol edilemeyen durumlar söz konusu olduğunda beklentilerin yüksek olmasını önermemektedir (Dobelli, 2014, s. 20-22).

Curran, Hazen ve Mann, (2009) ebeveynlerinin olumsuz evliliklerine şahit olan bireylerin kendi evliliklerinde yaşayabilecekleri olası hayal kırıklıkları nedeniyle evliliklerine ilişkin olumlu beklentilerini düşürdüklerini bildirmektedir. Evlilik kalitesi ve istikrarının evlilik öncesi belirleyicileri arasında bireylerin değerlerinin, davranışlarının, inançlarının ve cinsiyet rollerine ilişkin mitler yer almaktadır (Larson ve Holman, 1994).

Evlilik, çocuk sahibi olma ve evlilik dışı çocuk sahibi olmayla ilgili istek ve beklentiler birçok etkinin ürünleridir. Plotnick (2007) bu etkileri (1) aile bağlamı, (2) fırsat maliyetleri, (3) benlik saygısı ve kontrol gibi birbirini tamamlayan üç ana başlıkta ele almaktadır. Bunların her biri ergenlerin evlilik beklentileriyle, ebeveyn olmalarıyla ve evlilik dışı doğumla ilgili beklenti ve istekleriyle doğrudan ilişkilidir. Ajzen (1991; 2011) ise araştırmaların evliliğe ilişkin beklentilerin (diğer faktörlere göre daha düşük olmasına rağmen) evliliğin ve beklentilere ilişkin tutumlarda ırk veya sınıf farklılığının oldukça düşük olduğunu bildirmektedir. Diğer bir ifadeyle, evliliğe ilişkin beklentiler neredeyse evrensel nitelik taşımaktadır.

Neff ve Morgan (2014) evlilik ilişkisinin, bugünün dünyasında, kişinin duygusal ve kişisel tatminine hizmet eden birincil kaynak olması gerektiğini ifade etmektedir. Evlilik ilişkisi çelişkili bir biçimde eşlerden her ikisi için de, evlilik öncesinden daha mutlu ya da daha mutsuz sonuçlanabilmektedir.

Waite ve Gallagher'e (2001, s. 34) göre, yeni dünyada kadın ve erkekte beklenen roller değiştiğinden, evliliğin sosyal tanımında da ayarlamalar gerekmektedir. Ancak, bu ayarlamayı yaparken, kadın ve erkek çocukların ihtiyaçlarının altında yatan (cinsel sadakat, ekonomik ortaklık, aile ittifakı, gündün güne değişen duygusal değişime yönelik bakım vaadi, evlilik beklentilerindeki başarı için daha geniş sosyal destek, arzulanmak, güvenilir aşk ve yeminin gücünü kullanma gibi) temel noktaların değişmediğini hatırlamak gerekir. Bu temel noktalar, bireylerin, evlilik nedir, ne işe yarar ve anlamı nedir gibi sorulara cevap bulmasını sağlar.

Evlilik öncesi eşe ilişkin beklentilerin farklı değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığı Ajzen'in (1991; 2011) belirttiği gibi beklentilerin her iki cinsiyet içinde evrensel nitelik taşıyıp taşımadığı sorusuna cevap bulmaya çalışan araştırmalar bulunmaktadır.

Livingston ve Kordinak (1990) rol beklentilerini araştırmışlardır. Araştırmada evlilik rol beklentileri ile cinsiyet, inanç düzeyi ve ebeveyn boşanma durumu arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmada daha inançlı evlerde büyüyen erkeklerin daha eşitlikçi evlilik rol beklentilerine sahip oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. Smart ve Shipman (2004) yaptıkları araştırmada kadın katılımcıların evlenme veya boşanma gibi olaylara ait beklentilerinin erkek katılımcılara göre daha çok gelenek dışı olduğunu rapor etmektedir.

Eğitim düzeyi ve bir işte çalışıyor olma ile evlilik beklentisi arasındaki ilişkinin araştırıldığı araştırmalarında Waller ve McLanahan (2005) her iki partnerin işinin olması ve eğitim düzeyleri ile evlilik beklentileri ve evlilik ilişkileriyle pozitif, evlilik birlikteliğinin dağılmasıyla negatif ilişkili olduğunu bulmuşlardır.

Kaki, Afshariniya, Kakabaraei ve Tahmasebian, (2013) tarafından üniversite öğrencileri ile yapılan bir araştırmada ise öğrencilerin cinsiyetlerinin evlilik beklentileri üzerindeki etkisi cinsiyetin gerçekçi ve idealist beklentiler üzerinde etkili bir değişken olduğu ancak kötümser beklentiler üzerinde etkili bir değişken olmadığı göstermektedir.

Genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin evlilikten beklentilerini belirlemeye yönelik yurt dışında bazı ölçekler geliştirilmiştir. Jones (1994) tarafından bireylerin gelecekteki evlilik beklentilerini belirlemek amacıyla Evlilik Beklenti Ölçeğini (Marriage Expectation Scale-MES), Dunn (1960) tarafından evliliğe ilişkin rol beklentilerini ölçmek amacıyla Evlilik Rol Beklentileri Envanterini (Marriage Role Expectations Inventory), Eidelson ve Epstein (1982) tarafından ilişki inançlarını belirlemek amacıyla Eşler İçin İlişki İnançları Envanteri (Relationship Beliefs Inventory) geliştirmiştir.

Türkiye'ye uyarlanan veya Türkiye'de geliştirilen ölçekler arasında, Gizir (2012) tarafından uyarlanan İlişki İnançları Anketi (Relationships Beliefs Questionnaire, Romans ve Debord, 1995), Küçükarslan ve Gizir (2013) tarafından uyarlanan Romantik İnançlar Ölçeği (Romantic Beliefs Scale, Sprecher ve Metts, 1989), İlişkilerde İnanç Envanteri (Kalkan, 2006), İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği (Hamamcı ve Büyüköztürk, 2003), Eşten Beklenti Ölçeği (Güllü, 2015) gibi ölçme araçları bulunmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin evliliklerinde eşlerinden beklenti puanlarının cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkilerini değerlendirme durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemektir.

Araştırmada bu amaçlar doğrultusunda "Eşten beklenti puanları, cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkilerini değerlendirme durumuna göre farklılık göstermekte midir?" sorusuna yanıt aranmıştır.

Yöntem

Bu bölümde örneklem araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve işlem bölümleri yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin eşten beklentilerinin; bazı değişkenler açısından (cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkileri değerlendirme durumu) farklılaştırıp farklılaşmadığını incelemeye yöneliktir. Olanı olduğu gibi

saptamaya/tanımlamaya çalışan, farklılık ya da ilişki bulmaya çalışmayan araştırmalar betimsel model olarak tanımlanmaktadır (Erkuş, 2011, s. 93). Bu açıdan bu araştırma betimsel bir araştırmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmaya, Ankara, İstanbul ve Afyonkarahisar’da birer devlet üniversitesinde öğrenimlerine devam eden 102 kadın 72 erkek toplam 174 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaşları 19-30 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 23,1’dir. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına göre yapılmıştır. Katılımcılar, “Kolaylıkla Bulunabileni Örnekleme (Convenience Sampling)” (Erkuş, 2011, s. 106) yöntemi kullanılarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Eşten beklenti ölçeği (EBÖ).

Evlilik öncesi gençlerin eşten beklentilerini ölçmek amacıyla yaşları 19-30 arasında değişen 669’u kadın ve 227’si erkek olmak üzere toplam 896 evlenmemiş üniversite öğrencisinden elde edilen verilerle Güllü (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı (.928), eşdeğer yarı güvenilirlik katsayısı (.91) ve madde-toplam güvenilirlik katsayıları (.491-.767) arasındadır. Ölçek yedi alt boyuttan (“eşe sevgi, sosyoekonomik faktörler, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı”) oluşmaktadır. Ölçek toplam varyansın %59,14’ unu açıklamaktadır. Ölçek yirmi beş maddeden (Eşim birlikteliğimiz için benim kadar çaba göstermeli, Eşim bana değer verdiği kadar aileme de değer vermeli, Eşim bağımsız karar verme ihtiyacıma saygı göstermeli, vb.) oluşmaktadır. Ölçek cevaplayıcılardan görüşlerini 10’lu dereceleme üzerinde (1) kesinlikle katılmıyorum ile (10) tamamen katılıyorum şeklinde derecelmeleri istenmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 250, en düşük puan ise 25’dir. Ölçekten alınan puanları yüksekliği bireylerin eşlerinden beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Benzer ölçekler çalışmasında EBÖ ile İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği (İBÇÖ) (Hamamcı ve Büyüköztürk, 2003) arasında pozitif yönde .50 düzeyinde bir ilişki bulunmuştur.

İşlem

Araştırma kapsamında kullanılan EBÖ, Gazi Üniversitesi’nin Gazi Eğitim Fakültesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi’nin Mühendislik Fakültesi ve İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi’nin Fen-Edebiyat Fakültesi’nin çeşitli bölümlerinde öğrenimlerine devam eden 102 kadın ve 72 erkek olmak üzere toplam 174 gönüllü öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler, EBÖ toplam ve alt boyut puanlarının cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkileri değerlendirme durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı toplanan verilerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleriyle incelenmiştir. Mann

Whitney U ve Kruskal Wallis testleri verilerin normal dağılım göstermediği durumlarda kullanılan testlerdir. Verilerin analizinde SPSS 22.0 paket program kullanılmıştır.

Bulgular

EBÖ'nün toplam puanları ve ölçeğin alt boyut (eşe sevgi, sosyoekonomik faktörler, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı) puanları ile bazı değişkenler (cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkileri değerlendirme durumu) arasındaki farklılaşmalara ait bulgulara sırasıyla yer verilmiştir.

EBÖ'nün Toplam Puanları ile Bazı Değişkenler Arasındaki İlişkilere Ait Bulgular

EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarının cinsiyet değişkeni bakımından farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. EBÖ'nün Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Toplam	Kadın	102	96,15	9807,50	2789,50	,007
	Erkek	72	75,24	5417,50		
Eşe Sevgi	Kadın	102	93,38	9525,00	3072,00	,065
	Erkek	72	79,17	5700,00		
Sosyoekonomik Faktörler	Kadın	102	99,29	10127,50	2469,50	,000
	Erkek	72	70,80	5097,50		
Uyum	Kadın	102	91,46	9328,50	3268,50	,217
	Erkek	72	81,90	5896,50		
Cinsellik	Kadın	102	87,58	8933,50	3663,50	,979
	Erkek	72	87,38	6291,50		
İnanç ve Kültür Benzerliği	Kadın	102	86,88	8662,00	3609,00	,847
	Erkek	72	88,38	6363,00		
Ailelere Saygı	Kadın	102	87,22	8896,00	3643,00	,927
	Erkek	72	87,90	6329,00		
Eşe Saygı	Kadın	102	91,34	9316,50	3280,50	,225
	Erkek	72	82,06	5908,50		

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların EBÖ'den aldıkları toplam puanlarda cinsiyetler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($U=2789,500$, $p<,05$). Benzer şekilde sosyoekonomik faktörler alt boyut puanları da cinsiyetler arasında anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymaktadır ($U=2469,500$, $p<,05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, kadınların EBÖ'nün toplam ve sosyoekonomik faktörler alt boyut puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir. EBÖ'den alınan yüksek puan eşten beklentinin yükseldiğini ve gerçekçi olmayabileceği anlamına gelmektedir. EBÖ'nün diğer altı alt boyut puanları cinsiyet değişkeni bakımından farklılık göstermemektedir.

EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki durumu değişkeni bakımından farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. EBÖ'nün Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Romantik İlişki Durumu Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

	İlişki Durumu	n	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Toplam	Yok	100	84,85	8484,50	3434,50	,419
	Var	74	91,09	6740,50		
Eşe Sevgi	Yok	100	84,85	8484,50	3434,50	,419
	Var	74	91,09	6740,50		
Sosyoekonomik Faktörler	Yok	100	87,50	8750,00	3700,00	1,000
	Var	74	87,50	6475,00		
Uyum	Yok	100	82,26	8226,00	3176,00	,110
	Var	74	94,58	6999		
Cinsellik	Yok	100	85,44	8544,00	3494,00	,525
	Var	74	90,28	6681,00		
İnanç ve Kültür Benzerliği	Yok	100	8476,00	8476,00	3426,00	,403
	Var	74	91,20	6749,00		
Ailelere Saygı	Yok	100	86,15	8615,00	3565,00	,670
	Var	74	89,32	6610,00		
Eşe Saygı	Yok	100	86,82	8681,50	3631,50	,832
	Var	74	88,43	6543,50		

Tablo 2 incelendiğinde EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney U Testi sonucunda şu anda romantik ilişkisi olanlar ile olmayanlar arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, şu anda romantik bir ilişkiye sahip olma durumunun EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarını değiştirmedeği anlaşılmaktadır.

EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki deneyimi değişkeni bakımından farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla yapılan Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. EBÖ'nün Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Romantik İlişki Deneyimine Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

	İlişki Deneyimi	n	Sıra ort.	Sıra top.	U	p
Toplam	Var	126	86,42	10888,50	2887,500	,646
	Yok	48	90,34	4336,50		
Eşe Sevgi	Var	126	86,82	10939,50	2938,500	,772
	Yok	48	89,28	4285,50		
Sosyoekonomik Faktörler	Var	126	89,02	11217,00	2832,000	,518
	Yok	48	83,50	4008,00		
Uyum	Var	126	88,10	11100,00	2949,000	,800
	Yok	48	85,94	4125,00		
Cinsellik	Var	126	84,32	10624,50	2623,500	,171
	Yok	48	95,84	4600,50		
İnanç ve Kültür Benzerliği	Var	126	85,09	10721,00	2720,000	,305
	Yok	48	93,83	4504,00		
Ailelere Saygı	Var	126	86,20	10861,00	2860,000	,567
	Yok	48	90,92	4364,00		
Eşe Saygı	Var	126	87,10	10974,00	2973,000	,862
	Yok	48	88,56	4251,00		

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki deneyimine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney U Testi sonucunda EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki deneyimi olup olmamasına göre farklılaşmadığı görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, romantik ilişki deneyiminin EBÖ'nün toplam puanlarının farklılaşmasıyla ilişkisinin olmadığı anlaşılmaktadır.

EBÖ'nün toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki deneyimini değerlendirme değişkeni bakımından farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmek amacıyla yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. EBÖ'nün Toplam Puanlarının Romantik İlişki Deneyimini Değerlendirme Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Değerlendirme	n	Sıra ort.	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Toplam	Çok kötüydü	14	81,71	5	5,616	,345	-
	Kötüydü	30	99,27				
	Kararsızım	31	74,15				
	İyiydi	37	81,86				
	Çok iyiydi	16	99,75				
	İlişkim olmadı	46	90,86				
Eşe Sevgi	Çok kötüydü	14	104,57	5	4,989	,417	-
	Kötüydü	30	95,12				
	Kararsızım	31	75,68				
	İyiydi	37	80,65				
	Çok iyiydi	16	93,03				
	İlişkim olmadı	46	88,89				

Tablo 4. Devamı.

	Değerlendirme	n	Sıra ort.	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Sosyoekonomik Faktörler	Çok kötüydü	14	74,36	5	2,634	,756	-
	Kötüydü	30	96,88				
	Kararsızım	31	83,84				
	İyiydi	37	88,32				
	Çok iyiydi	16	94,63				
	İlişkim olmadı	46	84,71				
Uyum	Çok kötüydü	14	82,68	5	5,282	,382	-
	Kötüydü	30	100,65				
	Kararsızım	31	72,74				
	İyiydi	37	92,59				
	Çok iyiydi	16	84,59				
	İlişkim olmadı	46	87,25				
Cinsellik	Çok kötüydü	14	84,14	5	5,442	,364	-
	Kötüydü	30	91,70				
	Kararsızım	31	73,37				
	İyiydi	37	82,04				
	Çok iyiydi	16	100,66				
	İlişkim olmadı	46	95,12				
İnanç ve Kültür Benzerliği	Çok kötüydü	14	88,68	5	8,146	,148	-
	Kötüydü	30	85,20				
	Kararsızım	31	75,48				
	İyiydi	37	77,61				
	Çok iyiydi	16	110,38				
	İlişkim olmadı	46	96,74				
Ailelere Saygı	Çok kötüydü	14	100,89	5	7,888	,163	-
	Kötüydü	30	95,68				
	Kararsızım	31	73,11				
	İyiydi	37	76,93				
	Çok iyiydi	16	100,69				
	İlişkim olmadı	46	91,70				
Eşe Saygı	Çok kötüydü	14	76,64	5	4,955	,421	-
	Kötüydü	30	103,07				
	Kararsızım	31	89,94				
	İyiydi	37	78,53				
	Çok iyiydi	16	84,69				
	İlişkim olmadı	46	87,21				

Tablo 4 incelendiğinde EBÖ'den alınan toplam ve alt boyut puanlarının romantik ilişki deneyimini değerlendirme durumuna göre değişmediği görülmektedir.

Tartışma

Bu araştırma genç yetişkinlerin eşten beklentilerinin; cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişkilerini değerlendirme durumu değişkenleri açısından

incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu çerçevede yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Araştırma bulgularına göre EBÖ'nün toplam puanlarında cinsiyetler arasında anlamlı bir fark olduğu ve kadınların eşlerinden beklentilerinin erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Alanyazında eşten beklenti düzeyi ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen doğrudan araştırma sonuçları bulunmamaktadır. Ancak evlilik doyumu ile ilgili araştırmalar bulunmaktadır. Daha önce kuramsal çerçevede belirtildiği gibi eşten beklenti düzeyinin evlilik doyumunu etkileyen değişkenlerden biri olduğu bilinmektedir. Evlilik doyumunun cinsiyete göre değişip değişmediğini inceleyen araştırmalar incelendiğinde farklı sonuçlarla karşılaşmaktadır. Cinsiyetler arası farklılığı olduğu rapor edilen ve son on yıl içinde evlilik ve sağlık konusunda yapılmış toplam 64 araştırmayı inceleyen Kiecolt, Glaser ve Newton (2001), araştırmaların büyük çoğunluğunda, evlilikten kadın ve erkeğin aynı oranda doyum sağlamadığının ortaya çıktığını bildirmektedir. Schumm, Jurich, Bolman ve Bugaighis (1985) tarafından yapılan araştırmada erkek ve kadınların evliliklerindeki mutluluk düzeyleri arasında önemli farklılıklar olmamasına karşın, erkeklerin kadınlardan daha çok evlilikte doyuma ulaştıklarını bildirmektedirler.

Houseknecht ve Macke (1981) tarafından yapılan araştırmada evlilik süresi arttıkça, kadınların evlilik doyumunun düştüğü, erkeklerin evlilik doyumunun ise arttığı bildirilmektedir. Bu bulgu EBÖ toplam puanlarının cinsiyetler arasında farklılaşması bulgusunu destekler niteliktedir. Araştırmada kadınların eşten beklentilerinin erkeklerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Eşten beklenti düzeyi arttıkça hayal kırıklığı riski artmaktadır. Eşten beklentisi yüksek olan kadınlar beklentilerini karşılayabileceklerine ilişkin inançlarını zamanla kaybediyor olabilirler. Kadınların düşük evlilik doyumunun nedenlerinden biri eşten beklentilerinin yüksek olmasıyla yorumlanabilir.

Cinsiyetler arası farklılığın olmadığı rapor edilen araştırmalar da bulunmaktadır. Çelik ve Tümkaya (2012) tarafından yapılan bir araştırmada evlilik uyumu ve yaşam doyumu puanlarının cinsiyete göre değişmediğini rapor etmektedirler. Benzer bir araştırma Williams (2003) tarafından yapılmıştır ve evlilik doyumu ve psikolojik iyi oluş ile cinsiyet arasında farklılaşma olmadığı bildirilmektedir.

Ayrıca araştırmada EBÖ'nün sosyoekonomik faktörler alt boyut puanlarının cinsiyetler arasında anlamlı bir farka neden olduğu ve kadınların eşlerinden beklentilerinin erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Filsinger ve Wilson (1984) tarafından yapılan bir araştırmada sosyoekonomik ödülle (socioeconomic reward) cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Bu bulgular EBÖ toplam ve sosyoekonomik faktörler alt boyut puanlarındaki yüksekliğin hayal kırıklığı, düşük evlilik doyumu ve düşük psikolojik iyi oluş ile ilişkisi olabilir. Bu durum psikolojik yardım arama sürecinde cinsiyetler arası farklılığı dikkate almayı gerektirir. Bireyler için

evlilik öncesi düzenlenecek eğitim programlarında bu bulgunun dikkate alınması ve bireylerin eşten beklenti düzeylerini gerçekçi seviyelere ulaştırma yardım sürecinde kullanılması uygun olabilir.

EBÖ'nün "eşe sevgi, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı" alt boyut puanlarının cinsiyete göre değişmediği bulunmuştur. Bu bulgu yukarıda bahsedilen araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir (Çelik ve Tümkaya, 2012; Williams, 2003).

EBÖ'nün toplam ve "eşe sevgi, sosyoekonomik faktörler, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı" alt boyut puanları romantik ilişki durumuna göre değişmediği bulunmuştur. Bu bulgu, romantik ilişki deneyimi olanlar ile olmayanlar arasında farklılığın olmadığı bildirilen üniversite öğrencilerinin fiziksel ve psikolojik iyi oluşları ile romantik ilişki durumu arasındaki ilişkinin incelendiği araştırma ile doğrudan olmasa bile dolaylı olarak paralellik göstermektedir (Braithwaite, Delevi ve Fincham, 2010).

EBÖ'nün toplam ve "eşe sevgi, sosyoekonomik faktörler, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı" alt boyut puanları romantik ilişki deneyimine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Bu bulgu Crissey (2005) tarafından yapılan araştırmayla paralellik göstermektedir. Crissey araştırma raporunda ergenlerin flört ve ilişki deneyimlerinin evlilik beklentileri üzerinde farklılığa neden olmadığını ancak evlilik beklentilerinin şekillenmesinde küçük bir role sahip olabileceğini bildirmektedir.

EBÖ'nün toplam ve "eşe sevgi, sosyoekonomik faktörler, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı" alt boyut puanları romantik ilişki deneyimini değerlendirme durumuna göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Romantik ilişkiyi değerlendirme durumunun eşten beklenti, evlilik doyumu veya psikolojik iyi oluş üzerinde farklılığa neden olup olmadığını doğrudan araştıran bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak Hawkins, Blanchard, Baldwin ve Fawcett (2008) tarafından yapılan meta-analitik bir araştırmada 86 kısa ve uzun süreli evlilik ve ilişki eğitimi ile ilgili 500 den fazla etkiyi incelemişlerdir. Araştırma raporunda ilişki kalitesi ile psikoeğitim programlarından yararlanma arasında farklılaşmanın olmadığı bildirilmektedir. İlişki kalitesi, bireylerin geçmişteki romantik ilişkilerinden memnuniyetleridir. Bu araştırmada da bireylere geçmişteki romantik ilişkilerini nasıl değerlendirdikleri sorulmuş ve bireylerin eşten beklenti puanlarını farklılaştırmadığı bulunmuştur. Baldwin ve Fawcett tarafından rapor edilen bu sonuç ile bu araştırmanın bulgusu arasında dolaylı bir ilişki bulunmaktadır.

Sonuç

Bu araştırmada EBÖ'nün toplam ve sosyoekonomik faktörler alt boyut puanları ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ancak EBÖ'nün "eşe sevgi, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı" alt boyut puanları ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Benzer şekilde EBÖ'nün toplam ve "eşe sevgi, sosyoekonomik faktörler, uyum, cinsellik, inanç ve kültür benzerliği, ailelere saygı ve eşe saygı" alt boyut puanları ile romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi ve romantik ilişki deneyimlerini değerlendirme durumları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Evlilik öncesi bireylere yapılacak evliliğe hazırlama psikoeğitim programlarının katılımcı profili bu bulgular çerçevesinde dikkate alınabilir.

Bu araştırmada cinsiyet, romantik ilişki durumu, romantik ilişki deneyimi, önceki romantik ilişkilerini değerlendirme durumu gibi değişkenler eşten beklentiler açısından incelenmiştir. Evlilik öncesi gençlerin eşten beklentileriyle ilişkili olan değişkenler bu araştırmada incelenen değişkenlerle sınırlı değildir. Eşten beklenti ile ilişkili olabilecek; meslek türleri, ana-baba tutumları, eşlerin çalışması ya da çalışmaması gibi değişkenlerin farklı araştırmalarda incelenmesi eş beklentisini anlamaya katkı sağlayacaktır. Ayrıca nitel araştırmalarla bu konu derinlemesine incelenebilir ve nicel ve nitel araştırmaların birlikte kullanıldığı karma desenli araştırmalar yapılabilir. Ayrıca aynı değişkenlerin ele alındığı daha büyük gruplarla bu araştırma tekrar edilebilir.

Kaynaklar

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behaviour. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 179–211.
- Ajzen, I. (2011). The theory of planned behaviour: reactions and reflections. *Psychology and Health*, 26(9), 1113-1127.
- Bacanlı, H. (2002). Psikolojik kavram analizi. Ankara: Nobel.
- Berger, P. ve Kellner, H. (1964). Marriage and the construction of reality: An exercise in the microsociology of knowledge. *Diogenes*, 12(46), 1-24
- Braithwaite, S. R. Delevi, R. ve Fincham, F. D. (2010). Romantic relationships and the physical and mental health of college students. *Personal Relationships*, 17(1), 1–12.
- Buss, D. M. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and Brain Sciences*, 12, 1-49.
- Buss, D. M. ve Barnes, M. (1986). Preferences in human mate selection. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50, 559-570.
- Buss, D. M. ve Schmitt, D. P. (1993). Sexual strategies theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100, 204-232.
- Buss, D. M., Abbott, M., Angleitner, A., Asherian, A., Biaggio, A., Blanco-Villasenor, A., ... ve Ekehammar, B. (1990). International preferences in selecting mates: A study of 37 cultures. *Journal of cross-cultural psychology*, 21(1), 5-47.
- Crissey, S. R. (2005). Race/ethnic differences in the marital expectations of adolescents: The role of romantic relationships. *Journal of Marriage and Family*, 67, 697–709
- Curran, M. A., Hazen, N. L. ve Mann T. (2009). Representations of marriage and expectations of parenthood: Predictors of supportive coparenting for first-time parents. *Parenting: Science and Practice*, 9, 101–122.
- Çelik. M.; Tümkaya, S. (2012). Öğretim Elemanlarının Evlilik Uyumu ve Yaşam Doyumlarının İş Değişkenleri ile İlişkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(1), 223-238.
- Dobelli, R. (2014). *Hatasız düşünme sanatı*. (I. Arda, Çev.). İstanbul: NTV.

- Doosje, B., Rojahn, K., ve Fischer, A. (1999). Partner preferences as a function of gender, age, political orientation and level of education. *Sex Roles*, 40(1-2), 45-60.
- Dunn, M.S. (1960). Marriage role expectations of adolescents. *Marriage and Family Living*, 22(2), 99-111.
- Eagly, A. H., ve Wood, W. (1999). The origins of sex differences in human behavior: Evolved dispositions versus social roles. *American Psychologist*, 54, 408-423.
- Eidelson, R. J. ve Epstein, N. (1982). Cognition and relationship maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationship beliefs. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 50(5), 715-720.
- Epstein, N. ve Eidelson, R.J. (1981). Unrealistic beliefs of clinical couples: Their relationship to expectations, goals, and satisfaction. *American Journal of Family Therapy*, 9(4), 13-22.
- Erkuş A. (2011). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. 3. Baskı Ankara: Seçkin.
- Filsinger, E. E. ve Wilson, M. R. (1984), Religiosity, socioeconomic rewards and family development: Predictors of marital adjustment, *Journal of Marriage and the Family*, 46(3), 663-670.
- Gizir, C. A. (2012). İlişki İnançları Ölçeği'nin uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 37-45.
- Güllü, A. (2015). Eşten beklenti ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Haferkamp, C.J. (1994). Dysfunctional beliefs, self-monitoring, and marital conflict. *Current Psychology*, 13(3), 248-262.
- Hamamcı, Z. ve Büyüköztürk, Ş. (2003). İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği: Ölçeğin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 107-111.
- Hawkins, A. J., Blanchard, V. L., Baldwin, S. A. ve Fawcett, E. B. (2008). Does marriage and relationship education work? A meta-analytic study. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 76(5), 723-734.
- Houseknecht, S. K. ve Macke, A. S. (1981). Combining Marriage and Career: The Marital Adjustment of Professional Women, *Journal of Marriage and the Family*, 43(3), 651-661.
- Jones, G. D. (1994). *The marriage expectation scale. Unpublished scale*. James Madison University, Harrisonburg, VA.
- Kaki, A., Afshariniya, K., Kakabaraei, K. ve Tahmasebian, H. A. (2013). Prediction of marriage expectation based on information processing styles among university students. *International Journal of Economy, Management and Social Sciences*, 2(12), 1018-1021
- Kalkan, M. (2006). İlişkilerde İnanç Envanterinin (İİE) geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(25), 45-54.
- Kiecolt, W., J. K. Glaser ve T. L. Newton (2001), Marriage and Health: His and Hers, *Psychological Bulletin*, 127(4), 472-503.
- Küçükarslan, M. ve Gizir, C. A. (2013). Romantik İnançlar Ölçeği'nin uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 461-469.
- Larson, J. H. ve Holman, T. B. (1994). Premarital predictors of marital quality and stability. *Family Relations*, 43, 228-237.
- Livingston, R. B., & Kordinak, S. T. (1990). The long term effect of parental divorce: Marital role expectations. *Journal of Divorce and Remarriage*, 14(2), 91-105.
- Neff, L. A. ve Morgan, T. A. (2014). The rising expectations of marriage: What we do and do not know. *Psychological Inquiry*, 25, 95-100.
- Özgüven, . E. (1994). Üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçmeye ilişkin tercihleri. 1. Aile Kurultayı kitabı, 203-213.

- Plotnick, R. D. (2007). Adolescent expectations and desires about marriage and parenthood. *Journal of Adolescence*, 30(6), 943-963.
- Romans, J. ve Debord, J. (1995). Development of relationships beliefs questionnaire. *Psychological Report*, 76, 1248-1251.
- Schumm, W. R., Jurich, A. P., Bolman, S. R. ve Bugaighis, M. A. (1985). His and her marriage revisited, *Journal of Family Issues*, 6(2), 221-227.
- Smart, C ve Shipman, B. (2004). Visions in monochrome: families, marriage and the individualization thesis. *The British Journal of Sociology*, 55(4), 491-509.
- Sprecher, S. ve Metts, S. (1989). Development of the "Romantic Beliefs Scale" and examination of the effects of gender and gender-role orientation. *Journal of Social and Personal Relationships*, 6, 387-411.
- Symons, D. (1979). The evolution of human sexuality. New York: Oxford University.
- Todosijevic, B., Ljubinkovic, S. ve Arancic, A. (2003). Mate selection criteria: A trait desirability assessment study of sex differences in Serbia. *Evolutionary Psychology*, 1, 116-126.
- Townsend, J. M. ve Levy, G. D. (1990). Effects of potential partners' physical attractiveness and socioeconomic status on sexuality and partner selection. *Archives of Sexual Behavior*, 19, 149-164.
- Waite, L. ve Gallagher, M. (2001). The case for marriage: Why married people are happier, healthier and better off financially. Portland: Broadway Books. Erişim adresi: <https://books.google.com.tr/sayfasından> erişilmiştir.
- Waller, M. R. ve McLanahan, S.S. (2005). "His" and "her" marriage expectations: Determinants and consequences. *Journal of Marriage and Family*, 67(1), 53-67.
- Williams, K. (2003). Has the future of marriage arrived? A contemporary examination of gender, marriage, and psychological well-being. *Journal of Health and Social Behavior*, 44(4), 470-487.

Extended Summary

Title

Marriage plays an important role in people and community life. Adolescence and young adulthood are the stages of development which are establishing the standards to choose spouses to marry. Setting standards for spouses is as important as other developmental tasks. While mate choice theory is based on evolution, many other theories have been developed and researches are done to understand spouse choice processes. The amount of researches has increased dramatically, especially in recent years (Buss, Abbott Angleitn is, Ashern that, Biaggio et al, 1990; Buss and Barnes, 1986; Doosje, Rojahn and Fischer, 1999 and Todosijevic, Ljubinkovic and Arancic, 2003). The researches done in Western societies show that both men and women seek for similar characteristics in their choice of spouses (Buss et al., 1990). These researches indicate that the preferences of male and female participants show some common patterns related to physical attractiveness and socioeconomic status. It is reported that men give more importance to physical attractiveness of women than other characteristics, while women give more importance to the power of men to benefit from economic and social resources (Buss, 1989; Buss and Schmitt, 1993; Todosijevic, Ljubinkovic and Arancic, 2003 and Townsend and Levy, 1990).

Whether the standards established for selection of spouses are realistic or not is one of the important determinants of possible frustration, marital satisfaction and psychological well-being in the coexistence with spouses. Irrational relationship beliefs are also based on unrealistic expectations (Epstein and Eidelson, 1981). According to research, irrational expectations are one of most important causes of irrational beliefs. Haferkamp (1994) claims that irrational beliefs negatively affect marital satisfaction and cause contradictions about leadership and consensus between spouses.

The expectations may not be realistic, but the effects are real. Expectations have the power to change and affect facts. In a study by Curran, Hazen and Mann (2009), it is reported that the

individuals who are affected by their parents' negative marriages hold their expectations low because unrealistic high expectations about marriage can cause frustration.

In foreign literature, the scales have been developed to determine the expectations of individuals in young adulthood stage (Dunn, 1960; Eidelson and Epstein, 1982; Jones, 1994). There are also scales adapted to Turkish Culture or developed originally in Turkey (Gizir, 2012; Küçükarslan and Gizir, 2013; Kalkan, 2006; Hamamcı and Büyüköztürk, 2003; Güllü, 2015).

There are researches to find out whether the expectations from spouse have gender differences in terms of different variables, as Ajzen (1991; 2011; Waller and McLanahan, 2005) stated that expectations are almost universal in both genders (Livingston and Kordinak, 1990; and Shipman, 2004, Kaki et al., 2013).

The purpose of this study is to examine whether the expectation from spouse scores of individuals in young adulthood from differ in terms of gender, romantic relationship status, romantic relationship experience and evaluation status of romantic relationships.

Considering these aims, in the study, the answer was searched for the question of "Do expectation expectancy scores differ in terms of gender, romantic relationship status, romantic relationship experience and the evaluation status of romantic relationships? ".

Descriptive method was used in this study. A total of 174 students (102 female, 72 male) studying in universities located in Ankara, İstanbul and Afyonkarahisar cities attended to the research.

In order to gather data "The Expectation from Spouse Scale" (Güllü, 2015) was used. In the analysis of the data Mann Whitney U and Kruskal Wallis tests were used in the examination of whether the total score of the scale and subscales (love, socio-economic factors, harmony, sexuality, faith and culture similarity, respect for family and spouse) differ in terms of gender, romantic relationship status, romantic relationship experience and the evaluation status of romantic relationship.

The subscale scores of the total scale were found to be significantly different between the genders according to socioeconomic status but not to the other 6 characteristics. It is seen that there is no significant difference in total and subscale scores of ESS regarding present romantic relationship status, experience of romantic relationship and evaluation status of romantic relationship experience.

When the literature is examined, although there is no specific research examining the difference in the level of spouse expectation in terms of gender, there are researches about marriage satisfaction. It is known that the level of self-esteem is one of the variables affecting marital satisfaction. When the researches are examined about whether marital satisfaction differs in terms of gender, different results are encountered. There are researches that show no significant difference in marital satisfaction level in terms of gender (Schumm, Jurich, Bolman, 1984; Houseknecht and Macke, 1981; Filsinger and Wilson, 1984), and also researches that reported a difference in marital satisfaction level according to gender (Kiecolt, Glaser and Newton, 2001; And Bugaighis, 1985, Steel and Tumkaya, 2012, Williams, 2003).

These findings may be related to low marital satisfaction and low psychological well-being. Also, as another point, it requires taking gender differences into account in the process of seeking psychological help.

It was found that the subscale scores of "Love, Adaptation, Sexuality, Belief and Cultural Similarity, Respect for Family and Respect for Women" did not show significant difference according to gender, romantic relationship status, romantic relationship experience and evaluation status of romantic relationship experience. There are similarities between this study results and the other researches in the literature which reported that there is no relationship between physical and psychological well-being of university students and romantic relationship status (Braithwaite, Delevi ve Fincham, 2010).